

Makkelijk samenwerken met Nederlands grootste Fries-Hollandse kudde

Na een tweede bedrijfsverplaatsing in twaalf jaar zijn de 220 Fries-Hollandse koeien van Christian en Saskia van Winden nu in Almkerk. Op de huidige locatie kregen de boeren nieuwe inzichten. ‘Door niet te veel van de koeien te vragen, vragen zij ook niet te veel van ons’, is nu het motto. Het bedrijf is daarnaast in omschakeling naar biologisch.

TEKST GRIETJE DE VRIES

Hij valt bijna niet te missen, de nieuwe melkveestal van Christian (42) en Saskia (36) van Winden in het Brabantse Almkerk. Bij het bedrijf De Bloemplaathoeve staan twee woonhuizen: één voor het gezin van Christian en één voor het gezin van zijn zus Saskia. ‘Ze hebben precies elf maanden over de bouw gedaan. In januari ging het van start en 11 november 2014 werd het opgeleverd’, herinnert Saskia zich over de bouw van het bedrijf in 2014. Het was voor de familie Van Winden de tweede bedrijfsverplaatsing in twaalf jaar tijd. ‘Niet normaal dat het allemaal zo snel gelukt is’, vindt Saskia. Ze verklaart dat er flink wat druk op de ketel werd gezet vanuit de provincie, die een oplossing voor de familie moest vinden vanwege een waterbergingsproject in de Biesbosch. ‘In 2002 verlieten we het bedrijf in Delfgauw en Pijnacker, om uit te kunnen breiden in Werkendam. Daar startten we in

BEDRIJFSPROFIEL

Almkerk

eigenaren	Christian en Saskia van Winden
bedrijfsnaam	Bloemplaathoeve
aantal melk- en kalvkoeien	220
aantal stuks jongvee	170
rollend jaargemiddelde	7000 4,42 3,79
grondgebruik	140 ha
bouwplan	112 ha gras, 14 ha suikerbieten en 14 ha mengsel met onder meer wintererwten, triticale en haver

2004 met het aanvragen van een uitbreidingsvergunning, maar we kwamen al snel te weten dat de plannen voor het gebied heel anders waren', vertelt Christian. De gesprekken gingen toen niet meer over uitbreiden, maar over het verhogen van het bedrijf. 'De enige optie om te blijven was door het bedrijf op een terp te zetten, maar ook dan zou uitbreiding onmogelijk worden', geeft Christian aan en Saskia vult aan: 'En bij overstroming zou het ook wel erg lastig worden om de melk op te kunnen halen, daar had de provincie nog niet eens aan gedacht.' Tien jaar na de verhuizing naar Werkendam werd dus duidelijk dat het bedrijf opnieuw moest verplaatsen en snel ook, want voor 2015 stond de oplevering van de ontpoldering van de Noordwaard op de planning bij de provincie.

Geen verdere uitbreiding

Zodoende werd er met stoom en kokend water een nieuw bedrijf uit de grond gestampt in 2014. 'We hebben nauwelijks tijd gehad om na te denken over wat voor stal we precies wilden. Er is ruimte voor 350 melk- en kalvkoeien, er staan vier robots in en dat was het belangrijkste', vertelt Christian. 'Nu we hier een paar jaar melken, denken we toch: hadden we maar wat dingen anders ingericht. Daar was geen tijd voor, maar we zaten toen ook in een andere manier van denken', vervolgt hij. 'We wilden in Werkendam al groeien, het idee was dat we dat nu konden, maar

voor mij persoonlijk is nu gebleken dat 220 koeien meer dan zat is.'

De onderbezetting van de stal, met 220 Fries-Hollandse koeien in een stal voor 350, is een groot verschil met hoe ze de laatste jaren in Werkendam boerden. 'We hadden toen ongeveer 160 dieren in een stal voor 130 en molken 8000 liter per koe. Daar haalden we wel echt het onderste uit de kan', geeft Christian aan. 'We zaten gewoon in dat systeem, je gaat mee in wat je om je heen hoort en zit in dat hele proces met de provincie. Er is geen gelegenheid om eens na te denken over de manier van werken die je aanhoudt en of die nog wel bij je past', denkt Saskia. Dat veranderde in Almkerk. 'Er staan nu maximaal 240 melkkoeien in de stal, met een productie van 7000 liter per jaar. Maar het saldo per koe is door het verlagen van krachtvoerkosten en dierenartskosten vrijwel niet veranderd', vergelijkt Christian.

Samenwerken met Fries-Hollands

Een belangrijke factor in het saldo per koe is volgens broer en zus Van Winden het ras. Met 220 Fries-Hollandse dieren heeft het bedrijf zo'n 10 procent van de hele Nederlandse fh-populatie op het erf staan. 'Onze familie molk altijd al Fries-Hollandse koeien en we zijn daar nooit vanaf gestapt. Rond de eeuwwisseling was het al een zeldzaam ras en dat is doorgezet. Er zijn nu nog ongeveer 2200 dieren over', vertelt Christian. 'Het zijn makkelijke

Bloemplaathoeve Olivier loopt na een tijdje bij de kalvermester weer tussen de kalveren

▲
Zwartje 57, de
moeder van
Bloemplaathoeve
Olivier

koetjes, maar proberen om er meer uit te halen dan erin zit, is problemen zoeken', vult hij aan. Misschien is dat een van de redenen dat het saldo per koe nauwelijks is veranderd, ondanks de lagere melkproductie. 'We halen er misschien niet de laatste liter melk uit, maar de koeien lopen hier ook niet op hun tenen.' Ook Saskia staat achter het ras. 'Het zijn mooie koeien om naar te kijken en als wij niet te veel van ze vragen, dan vragen zij ook niet veel van ons. Het is makkelijk samenwerken.'

Volledig over op gras

Nu de koeien gemolken worden door vier DeLaval-melkrobots – en niet met een carrousel zoals op het vorige bedrijf – is het aantal weide-uren flink omhooggegaan vergeleken met hoe het op de vorige locatie was. 'De koeien kunnen 22 uur per dag naar buiten, wat ertoe heeft geleid dat er veel meer gras in het rantsoen is gekomen', vertelt Saskia.

En daar gaan de koeien goed mee om. Rondom het bedrijf ligt een huiskavel van 75 hectare, waarvan op 45 hectare wordt geweid. 'Fries-Hollandse koeien zijn heel geschikt voor grazen. Ze zijn niet te zwaar, dus er is weinig vertrapping. En ze doen het er goed op', vult Christian aan. Zo goed dat het rantsoen flink anders is dan wat de koeien op de vorige locatie kregen. 'We zijn gestopt met mais voeren. Hiervoor was het ongeveer 50:50 gras en mais, maar nu is alles graskuil en vers gras.'

Op de vraag waarom ze geen mais meer willen voeren, is het antwoord vrijwel in koor: vogels. 'Het scheelt ontzet-

tend veel vogels en ongedierte op het bedrijf om geen mais meer te voeren, maar dat is niet de enige reden. Uit de KringloopWijzer bleek ook dat de grond op deze locatie, klei op veen, minder geschikt is voor maisteelt', vertelt Saskia. Volgens Christian zijn de teeltkosten veel hoger en is de opbrengst met 12 ton droge stof per hectare daarom niet de moeite waard. Wel telen ze nog honderddagen-mais, die sneller groeit en minder teeltkosten vraagt. Maar of ze dat uiteindelijk gaan voeren aan de koeien is de vraag. 'We zetten nu meer in op gras en eiwitgewassen om uiteindelijk meer melk van eigen land te halen.'

Vanaf volgend jaar biologisch

De nieuwe locatie nam qua vee- en landmanagement nieuwe gebruiken met zich mee, niet alleen op gebied van teelt, maar ook wat betreft bemesting. 'In de Biesbosch waren we gewend om bij de eerste snede 400, bij de tweede snede 300 en bij de derde snede 250 kg KAS per hectare te strooien. Dat was arme grond, maar hier is dat een heel ander verhaal. We begonnen met diezelfde hoeveelheid, dat bleek veel te veel. Elk jaar zijn we minder kunstmest gaan strooien en een jaar of twee geleden zagen we dat er zonder kunstmest ook genoeg grasopbrengst was voor de grasklaverpercelen', geeft Christian aan.

Dat het bedrijf daardoor steeds dichterbij de buurt van biologische productie komt, wisten ze zelf ook. 'Vorig jaar kwam het laatste duwtje in de rug om te gaan omschakelen, toen de derogatie niet doorging voor bedrijven die

bovengronds mest uitrijden. Dus toen zijn we zonder te twijfelen met derogatie gestopt, want bovengronds uitrijden is voor ons belangrijker”, vertelt Christian. ‘Vanaf volgend jaar april hopen we melk te kunnen leveren aan Eko Holland’, vult Saskia aan. En mochten er eisen komen omtrent onthoornen, daar zijn de twee al mee gestopt. In de jongveestal staan alleen nog dieren mét hoorntjes. ‘Vijftien jaar geleden vertrok de laatste koe met hoorns, nu komen ze er weer in. De gedachte erachter is dat de hoorns vast ergens goed voor zijn en zoals het nu gaat, verwachten we er geen problemen mee. Maar ideaal zou zijn dat ze weer naar binnen gaan krullen’, vertelt Saskia.

Ook het vlees van de dubbeldoel-fh-koeien kan straks weg als biologisch. ‘Als we een koe niet meer willen doormelken, dan gaat ze naar de afmestgroep. Daar krijgt ze gedurende een week of zes nog een afmestbrokje. Daarna wordt het vlees verkocht via grutto.com, voorheen koop-eenkoe.nl’, vertelt Saskia.

Die zes weken zijn zeker de moeite waard, weten Saskia en Christian, want daardoor ligt het geslacht gewicht 40 tot 80 kilo hoger en is de vleeskwiteit beter. ‘Door af te mesten ga je dus in aantal kilo’s omhoog. In plaats van 330 kilo wegen ze dan rond de 400 kilo én de prijs per kilo gaat ook omhoog vanwege de kwaliteit. Dus dat gaat twee keer zo hard voor de opbrengst van vlees’, vertelt Saskia. ‘Een afgemest fh-koetje levert behoorlijk wat op. Daar moet je veel liters voor leveren om dat goed te kunnen maken’, verklaart Christian. ‘En als ze straks ook nog biologisch zijn, dan doen ze nog leuker mee voor het vlees’, vult Saskia aan.

Bloemplaathoeves naar Ierland

Wat betreft fokkerij is er dan ook geen ander ras te vinden op De Bloemplaathoeve. Binnen de stal heeft de familie geen uitgesproken voorkeur voor een bepaalde koe. ‘We hebben een uniform koppel, dat is het belangrijkste voor ons, maar daardoor is het lastig om er een favoriet

uit te zoeken. Ik pik ze er niet zomaar uit en dat is wat mij betreft ook hoe het hoort. Het is altijd makkelijker om de slechtere koeien aan te wijzen’, geeft Saskia aan. Ondanks dat zij en Christian zelf niet op het blote oog zien wanneer een koe geschikt is als stiermoeder, hebben ze veel aan triple A en de hulp van sommige medefokkers, die de koeien er wel zo uitpikken. ‘We houden ieder jaar zelf één of twee stieren aan. Die twee proberen we dusdanig uit te zoeken dat andere fh-fokkers er ook nog wat aan kunnen hebben’, vertelt Saskia. ‘Bij die keuze telt de koe zeker mee. Het moet een mooie koe zijn, met een goede levensduur, maar ook liters en gehalten tellen mee. Pas dan heeft een stier ook commerciële waarde’, aldus Christian. Zo zijn van De Bloemplaathoeve de stieren Bas 8, Pieter en Ewoud verkrijgbaar, allemaal zoons van Roosje 145. Zijzelf is niet meer aanwezig op het bedrijf, maar nakomeling Roosje 184 heeft al wel een potentiële fokstier opgeleverd. ‘Dat is Bloemplaathoeve Mathijs, daar is momenteel ook interesse voor’, geeft Christian aan.

Dat de Bloemplaathoeve-stieren commerciële waarde hebben, blijkt onder meer uit de exportcijfers. ‘Ierland heeft een tijdje terug een flinke order geplaatst van rieten voor Bloemplaathoeve Ewoud, daar zien ze ook de waarde van een compact graaskoetje. Toen dacht ik wel even: die hadden we per rietje moeten verkopen. Maar dat weten we natuurlijk nu pas’, geeft Christian lachend toe. Of er meer goede stieren aankomen, is altijd afwachten, maar wie weet, is er naast Mathijs nog nieuw talent in aanwas. ‘Laatst werd Zwartje 57 aangewezen door triple-A-analist Maurice Kaul met de melding: “Hier moet je een stiermoeder van maken”. Bleek dat we daarvan net een stierkalf hadden verkocht aan de kalvermester. Die hebben we toen snel weer teruggehaald. Dat stiertje staat nu na een tijdje quarantaine weer bij de rest van de kalveren’, herinnert Christian zich over het stiertje dat misschien later als Bloemplaathoeve Olivier kan worden verkocht. ‘Nu hopen dat het wat wordt.’ |

Meer foto's online

Nieuwsgierig geworden? Op onze website staat een fotoserie van het bedrijf, met onder meer een blik in de stal en bij het jongvee.

 Foto op veeteelt.nl

